

Κρίτων Παπαδόπουλος



Τον Κρίτωνα, τον θυμάμαι μέσα από τις πόλεις του, την εποχή που πρωτοξεκινούσαμε, είμαστε ίδια γενιά, ήταν έργα εντυπωσιακά, γεμάτα δύναμη, όνειρο... ήταν φουτουριστικά. Τόσο φουτουριστικά, που είχες την αίσθηση ότι ήσουν ήδη στο μέλλον... Χαθήκαμε για ένα διάστημα, εκείνος μετακόμισε στο Λονδίνο, κι εγώ μέσα από ταξίδια, παύσεις και διαδρομές... βρέθηκα αλλού... Ξανασυναντηθήκαμε τον Σεπτέμβριο του 2019, στην έκθεση που οργάνωσε ο Κώστας Πράττογλου με τίτλο: “[un] known destinations chapter III”. Το έργο που εξέθετε, ήταν πολύ διαφορετικό από τις πόλεις, όπως και οι ακουαρέλες που μου έδειξε πρόσφατα και

οι οποίες με βοήθησαν να συνειδητοποιήσω ότι το έργο του, ανεξάρτητα από το εκφραστικό μέσο είναι: Βαθύ, δυνατό, διαπεραστικό. Κι αυτό γιατί: “Η πινελιά είναι αποτέλεσμα ρυθμικών κινήσεων που αντιπροσωπεύουν συναισθηματικές καταστάσεις”, όπως τονίζει ο ίδιος στην συνέντευξη που ακολουθεί. Οι υδατογραφίες του, με διαπέρασαν βαθιά, δομικά, σε αυτή την δύσκολη εποχή που διανύουμε. Μου επέτρεψαν να διεισδύσω μέσα στον ζωγραφικό χώρο, να πάρω βαθιές αναπνοές κι έτσι σαν άνω τελεία να ξανα ονειρευτώ, έναν κόσμο: καθαρό, διάφανο και εξαγνισμένο.

Της Έφης Μιχάλαρου
Φωτό. Αρχείο Κρίτων Παπαδόπουλος

Αυτές οι υδατογραφίες, που επιλέξαμε να παρουσιάσουμε, εμπριέχονται στην πρόσφατη ενότητα έργων που δουλεύετε. Πότε ξεκίνησαν και με ποια αφορμή;

Είναι πρόσφατη δουλειά που ξεκίνησα αρχές Μαρτίου. Τα έργα είναι ένας συνδυασμός μεταξύ αυτόματης γραφής και παρατήρησης εικόνων από το Ιντερνετ. Τα τελευταία γεγονότα στον πλανήτη, ειδικά η κρίση του Κορόνα ιού, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία αυτών των έργων. Κατά κάποιον τρόπο είναι η αντίδραση του σώματος μου, μέσω της ζωγραφικής πράξης στην νέα πρωτόγνωρη τραυματική εμπειρία που ζούμε.

κ. Παπαδόπουλε το έργο σας το γνωρίζω και το παρακολουθώ πολλά χρόνια, παρατηρώ όμως, ότι αυτή η τελευταία ενότητα, ενώ εξωτερικά δεν έχει κοινά στοιχεία με τις προηγούμενες, ταυτόχρονα και έχει, θέλετε να μας τα επισημάνετε;

Η ενότητα αυτή συνδέεται γενικότερα με τον κύριο κορμό της πρακτικής μου, τα τελευταία χρόνια, βασισμένη πάνω στη σχέση μεταξύ εικαστικού έργου και της συλλογικής τραυματικής εμπειρίας. Γενικά στη δουλειά μου, το “fragment” και το μικρό στοιχείο παίζουν σημαντικό ρόλο. Από τις πόλεις (εγκαταστάσεις, 1995-2002) μέχρι σήμερα χρησιμοποιώ παρόμοια τακτική. Χτίζω κάτι μεγαλύτερο που αποτελείται από μικρά κομμάτια. Αυτό θα έλεγα πάντα υπήρχε μέσα μου. Είναι ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνομαι τον κόσμο. Όταν ήμουν παιδί έπαιζα με μικρά παιχνίδια. Αυτοκινητάκια, στρατιωτάκια, ψείρες όπως συνήθιζε να τα λέει η μάνα μου.

Μας αναφέρατε τα σημεία επαφής, αλλά τα σημεία απόκλισης; Που διαφέρει αυτή η δουλειά σε σχέση με τις προηγούμενες;

Στην ανάπτυξη των τελευταίων μου έργων, το ίχνος, ο τρόπος με τον οποίο το πινέλο αγγίζει το χαρτί παίζει μεγάλο ρόλο. Η πινελιά είναι αποτέλεσμα ρυθμικών κινήσεων που αντιπροσωπεύουν συναισθηματικές καταστάσεις. Βραδύς ρυθμός εναλλάσσεται με ξαφνικές απότομες κινήσεις που αφήνουν τα ίχνη τους στο χαρτί μέσω του πινέλου. Μεταξύ αργού και γρήγορου ρυθμού υπάρχουν στιγμές σιγής όπου πρέπει να αποφασίσω τι τελικά μένει απλά άσπρο χαρτί. Ο ρυθμός είναι επίσης στοιχείο της παλιότερης δουλειάς, απλά εκεί δούλευα με τις τρεις διαστάσεις, το φως που χρησιμοποιούσα ήταν ηλεκτρικό, είτε μιλάμε για οθόνη είτε για λάμπες φθορίου. Ο θεατής, στις παλιότερες δουλειές, έπρεπε ή να διασχίσει την εγκατάσταση ή να την δει περιμετρικά. Τώρα σε αυτές τις υδατογραφίες, πρέπει να διεισδύσει μέσα στον ζωγραφικό χώρο.

Παρόλο που δεν με έλκει ιδιαίτερα το κίτρινο χρώμα, σε συνδυασμό με το γκρι, είναι τα δύο βασικά χρώματα που διέπουν τα έργα σας. Αλλά, ο τρόπος που τα χρησιμοποιείται, είναι γεμάτος ένταση, δύναμη και αισιοδοξία, είναι αυτός ο σκοπός σας; Μοιάζουν με μουσικό κομμάτι και έχουν ρυθμό που παραπέμπει στην όπερα.

Θυμάμαι, το 1996, μια όμορφη καλοκαιρινή βραδιά στη Ύδρα, ο Γιάννης Κουνέλλης, μας είχε πει ότι το κίτρινο είναι κατά την γνώμη του το χρώμα του θανάτου. Συμφωνώ απόλυτα με αυτό. Ναι, πολύ σωστή η παρατήρησή σας, πραγματικά είναι μια όπερα αυτές οι υδατογραφίες. Ας μην ξεχνάμε ότι οι όπερες σχεδόν πάντα είναι ένας συνδυασμός μεταξύ ζωής, έρωτα και θανάτου. Το έργο, τελικά, γίνεται την στιγμή που ο φόβος είναι μεν τρομερός, αλλά για κάποια, λίγα λεπτά, μετατρέπεται σε δημιουργία. Αυτά τα λίγα λεπτά για μένα φτιάχνουν την εικαστική εικόνα.

Ο λόγος για τον οποίο με άγγιξε βαθιά αυτή ενότητα, είναι όχι μόνον γιατί αγαπώ ιδιαίτερα το σχέδιο και την ακουαρέλα, κυρίως όμως για τον τρόπο που εμπλέκονται τα στοιχεία της αφαίρεσης με τα γεωμετρικά σχήματα.

Τα στοιχεία της εικόνας, οι γραμμές, τα χρώματα και τα σχήματα, παραπέμπουν σε αρχιτεκτονικούς ρυθμούς της πόλης, αλλά και σε εικόνες της φύσης όπου τα δένδρα, παίζουν κυρίαρχο ρόλο. Σκοπός μου είναι να παρουσιάσω πως η τάση των ανθρώπων ήταν και είναι να δαμάσουν, να εκμεταλλευτούν και να κυριαρχήσουν τελικά απέναντι στον φυσικό κόσμο. Η αφαίρεση, για μένα, συνδέεται με το χάος, την έκφραση του συναισθήματος, η γεωμετρία είναι η λογική, ο τρόπος να μετρήσουμε την Γη, να την οριοθετήσουμε.

“Τα τελευταία μου έργα είναι μέρος του πρότζεκτ που ξεκίνησα με την καλλιτέχνηδα Harriet Hedden κάτω από τον τίτλο “Κλίμα Κρίσης” (Climate of Crisis)”. Από τα προλεγόμενά σας: Το “Κλίμα Κρίσης” είναι η νέα δυστοπία, που μοιάζει ως η νέα πραγματικότητα;

Χρόνια τώρα μιλούσαμε για hyperrealities για το τι είναι πραγματικό και τι είναι αναληθές. Τα τελευταία γεγονότα μας δείχνουν κάτι διαφορετικό. Κάτι που δεν ξέρουμε αν είναι η όχι κατασκευασμένο ή αν προέρχεται από τον τρόπο ζωής μας, ξαφνικά μας απειλεί και γίνεται η καθημερινή πραγματικότητά μας. Η κατάσταση που βιώνουμε σήμερα μου θυμίζει το πέρασμα από τις ουτοπικές πόλεις των Φουτουριστών στις μεταφυσικές πόλεις του Τζόρτζιο ντε Κίρικο με τις άδειες πλατείες και δρόμους έναν αιώνα πριν. Ναι αυτή είναι η νέα δυστοπία, η νέα πραγματικότητα. Δυστυχώς δεν είναι πλέον σενάριο επιστημονικής φαντασίας, αλλά η αρχή ενός πραγματικού κλίματος κρίσης.

Κλείνοντας θα θέλαμε να μας πείτε γιατί, ενώ έχετε χρησιμοποιήσει και άλλες πρακτικές στο παρελθόν, επανέρχεστε όπως πολλοί σύγχρονοι καλλιτέχνες στο σχέδιο και την ζωγραφική; Είναι απόρροια της Οικονομικής Κρίσης Παγκοσμίως ή Προσωπική Ανάγκη;

Ποτέ δεν σταμάτησα να ζωγραφίζω και να σχεδιάζω. Απλά για πολλά χρόνια έκανα κυρίως έργα συνεργαζόμενος με άλλους (community projects) ή εγκαταστάσεις στο χώρο. Το σχέδιο, η δισδιάστατη ζωγραφική είναι κάτι άμμεσο, εκφραστικό. Γίνεται εδώ και τώρα, με ότι υλικό έχεις, δεν απαιτεί χώρο

μεγάλο και είσαι σε απόλυτη επαφή με τα συναισθήματά σου. Είναι απίστευτο τι μπορείς να κάνεις με λίγα πινέλα και νερομπογιές. Αυτό είναι που χρειαζόμαστε σήμερα. Να είμαστε ευέλικτοι και σε επαφή με τον εσωτερικό εαυτό μας.

Πρωτη Δημοσίευση www.dreamideamachine.com

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου